

**UCHWAŁA NR 99/XV/2012
RADY GMINY MAŁKINI GÓRNEJ**

z dnia 28 czerwca 2012 r.

w sprawie uchwalenia trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Małkinia Górna na lata 2012 – 2014.

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Małkinia Górna na lata 2012 – 2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Małkinia Górna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

mgr inż. Ewa Janik

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Małkinia Górna
na lata 2012 – 2014**

I. Wprowadzenie

Rodzina to naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokojenia jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno – bytowej. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na plan pierwszy wysuwane jest szczęście i dobro dziecka. Jednak nie wszystkie rodziny swoje funkcje realizują w takim stopniu, by dzieci mogły się w nich prawidłowo rozwijać i czuć się szczęśliwe.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Na skutek czynników zewnętrznych (np. bezrobocie, choroba, wzrost kosztów utrzymania) oraz czynników odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny (np. uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych) dokonuje się dezorganizacja życia rodziny. Jeżeli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny, zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Gmina Małkinia Górna prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny między innymi poprzez realizację działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne (Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Przedszkole, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Policja) oraz organizacje pozarządowe (Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD).

Problemem przemocy w rodzinie na terenie gminy zajmuje się Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie skupiający wśród swoich członków przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina planuje rozszerzyć swoją działalność, między innymi o powołanie rodziny wspierającej. Rodzina w kryzysie będzie mogła skorzystać, przy wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i społecznych, ze wsparcia ze strony innej rodziny ze środowiska lokalnego. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rolą rodziny wspierającej będzie pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa

domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Istotą jej działania będzie ścisła współpraca z rodziną dziecka. Objęcie rodziny dziecka opieką rodziny wspierającej wynikać będzie z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, tym samym zakłada się zasadę dobrowolności i akceptacji działań przez rodzinę.

W związku z powyższym podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012 – 2014 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Zadania, które realizowane będą w ramach Programu koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Podstawą działań ujętych w programie są następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

Program nawiązuje również do Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Małkinia Górna na lata 2008 – 2015.

W przypadku niemożliwości zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej.

II. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej rodzin w Gminie Małkinia Górna.

Dane statystyczne Urzędu Gminy w Małkini Górnej dotyczące sytuacji demograficznej mieszkańców na przestrzeni trzech ostatnich lat przedstawiały się następująco:

Tabela 1. Stan ludności Gminy Małkinia Górna w roku 2009, 2010,2011.

Wyszczególnienie	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Mieszkańcy ogółem	12 167	12 393	12 341
W tym:			
Kobiety	6 215	6 328	6 304
Mężczyźni	5 952	6 065	6 037

Źródło: opracowanie własne.

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym migracji zarobkowej ważną kwestią społeczną naszej gminy nadal pozostaje bezrobocie.

Tabela 2. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy Ostrów Mazowiecka.

Wyszczególnienie	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Bezrobotni - ogółem	784	761	766
Bezrobotni długotrwale - ogółem	407	419	465
Bezrobotni z prawem do zasiłku - ogółem	92	61	78

Źródło: opracowanie własne.

Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych, podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Analizując wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, można zauważyć, że najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc na przestrzeni trzech ostatnich lat było bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba jak również bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Według analizy pracowników socjalnych w większości rodzin w których występuje problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych przy zapewnieniu wsparcia ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej rodzina jest w stanie zapewnić dziecku

właściwy rozwój fizyczny i duchowy, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej. Zawsze jednak istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez ośrodek okażą się niewystarczające, między innymi z uwagi na brak współpracy rodziny. Zatem w sytuacji zagrożenia dobra dziecka sąd opiekuńczy może zarządzić środek zapobiegawczy w formie umieszczenia dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych lub rodzinie zastępczej.

Dane o korzystających z pomocy społecznej w gminie przedstawia tabela nr 3.

Wyszczególnienie	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych – ogółem			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	464	615	567
Liczba świadczeń pieniężnych	273	332	293
Liczba świadczeń niepieniężnych	245	295	308
Liczba rodzin ogółem	291	353	338
Liczba osób w rodzinach	867	1091	1033
Główne powody przyznania pomocy społecznej			
PRZYCZYNY ŚWIADCZEŃ			
Ubóstwo			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	294	354	349
W tym: korzystanie długotrwale	230	278	265
Liczba świadczeń pieniężnych	184	218	204
Liczba świadczeń niepieniężnych	153	209	218
Liczba rodzin ogółem	206	242	238
Liczba osób ogółem w rodzinach	596	746	677
Bezrobocie			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	304	376	382
W tym: korzystanie długotrwale	282	305	325
Liczba świadczeń pieniężnych	151	167	164

Liczba świadczeń niepieniężnych	153	209	218
Liczba rodzin ogółem	151	167	164
Liczba osób ogółem w rodzinach	452	522	678
Niepełnosprawność			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	136	159	165
Liczba świadczeń pieniężnych	116	119	127
Liczba świadczeń niepieniężnych	36	49	42
Liczba rodzin ogółem	112	115	123
Liczba osób ogółem w rodzinach	288	286	300
Długotrwała lub ciężka choroba			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	86	75	90
Liczba świadczeń pieniężnych	60	64	71
Liczba świadczeń niepieniężnych	28	19	26
Liczba rodzin ogółem	66	60	80
Liczba osób ogółem w rodzinach	156	140	207
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	105	125	165
W tym: korzystanie długotrwale	98	112	151
Liczba świadczeń pieniężnych	86	96	131
Liczba świadczeń niepieniężnych	31	29	31
Liczba rodzin ogółem	95	100	135
Liczba osób ogółem w rodzinach	426	499	668
W TYM Rodziny niepełne			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	69	66	57
W tym: korzystanie długotrwale	63	61	52
Liczba rodzin ogółem	52	50	43
Liczba osób ogółem w			

rodzinach	163	164	131
Rodziny wielodzietne			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	105	125	163
Liczba świadczeń pieniężnych	37	48	89
Liczba świadczeń niepieniężnych	86	98	132
Liczba rodzin ogółem	37	48	89
Liczba osób ogółem w rodzinach	255	326	519
Alkoholizm			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	4	3	8
W tym: korzystanie długotrwale	2	2	7
Liczba świadczeń pieniężnych	3	3	8
Liczba świadczeń niepieniężnych	1	0	2
Liczba rodzin ogółem	4	3	6
Liczba osób ogółem w rodzinach	16	15	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	73	66	85
Liczba świadczeń pieniężnych	38	36	40
Liczba świadczeń niepieniężnych	38	36	40
Liczba rodzin ogółem	28	32	33
W tym wielodzietność			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	42	32	49
W tym: korzystanie długotrwale	39	30	47
Liczba świadczeń pieniężnych	10	14	19
Liczba świadczeń niepieniężnych	32	28	29
Liczba rodzin ogółem	14	12	17
Liczba osób ogółem w rodzinach	102	90	99
Opuszczenie zakładu karnego			
Liczba osób, którym przyznano decyzją			

świadczenia	1	2	1
Liczba świadczeń pieniężnych	1	2	1
Liczba świadczeń niepieniężnych	0	0	0
Przemoc w rodzinie			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	0	1	4
W tym: korzystanie długotrwale	0	0	0
Liczba świadczeń pieniężnych	0	1	4
Liczba świadczeń niepieniężnych	0	0	0
Liczba rodzin ogółem	0	1	31
Liczba osób ogółem w rodzinach	0	3	109
Zdarzenia losowe			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	3	11	5
Liczba świadczeń pieniężnych	3	10	5
Liczba świadczeń niepieniężnych	0	1	0
Liczba rodzin ogółem	3	11	5

Źródło: opracowanie własne.

III. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie Gminy Małkinia Górna.

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Małkini Górnej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małkini Górnej,
- Komisariat Policji w Małkini Górnej,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Małkini Górnej,
- Urząd Gminy Małkinia Górna,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MAK MED w Małkini Górnej,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Anna Bialik – Szuladzińska w Prostyni,

- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD w Małkini Górnej,
- Szkoła Podstawowa w Glinie,
- Szkoła Podstawowa w Orle,
- Szkoła Podstawowa w Kańkowie,
- Szkoła Podstawowa w Kiełczewie,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Małkini Górnej,
- Gimnazjum Nr 2 w Małkini Górnej,
- Zespół Szkół Gminnych Nr 1 w Małkini Górnej,
- Zespół Szkół Gminnych w Prostyni,
- Przedszkole Samorządowe w Małkini Górnej,
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Małkini Górnej,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Małkini Górnej,
- Parafie z terenu gminy Małkinia Górna

IV. Odbiorcy programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

V. Cele programu.

1. Stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
2. Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
3. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji,
4. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
5. wzmacnianie roli i funkcji rodziny,
6. Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
7. Podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
8. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
9. Dążenie do reintegracji rodziny,
10. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

VI. Oczekiwane rezultaty.

1. Podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku,
2. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
3. Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji,
4. Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania,
5. Reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

VII. Zadania w zakresie wspierania rodziny.

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współdziałania z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Realizacja działań zawartych w Programie odbywać się będzie w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych obowiązywania Programu czyli w latach 2012 – 2014.

Zadania w zakresie wspierania rodziny zawiera poniższa tabela.

Tabela 4.

Lp.	Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji zadania
1	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy ze strony pracownika socjalnego	OPS
2	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	OPS, placówki oświatowe
3	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	OPS
4	Finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające	OPS
5	Organizacja i finansowanie szkoleń dla rodzin wspierających	OPS
6	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	OPS
7	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej	OPS
8	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka	OPS
9	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej	OPS
10	Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	OPS
11	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	OPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe

12	Zlecenie osobom profesjonalnie przygotowanym, instytucjom oraz organizacjom pozarządowym wykonywania określonych w programie zadań na podstawie umów cywilnoprawnych	
----	--	--

Źródło: opracowanie własne.

VIII. Zespół realizujący program.

1. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Małkini Górnej,
2. Przedstawiciele z poszczególnych placówek oświatowych z terenu gminy Małkinia Górna (nauczyciele, pedagodzy, psycholog szkolny, dyrektorzy),
3. Dzielnicowi Komisariatu Policji w Małkini Górnej,
4. Przedstawiciele Służby Zdrowia,
5. Przedstawiciel Środowiskowego Ogniska Wychowawczego TPD w Małkini Górnej,
6. Przedstawiciel z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małkini Górnej.

IX. Źródła finansowania programu.

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012 – 2014 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Małkinia Górna, dotacji z budżetu państwa, środków pozabudżetowych oraz środków pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

X. Monitorowanie.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012 – 2014 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Małkini Górnej. Monitoring będzie polegał na zbieraniu informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań i ocenie tych danych. W terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy przedkładane będzie sprawozdanie z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny.